

Explicatienota ‘onafhankelijke deskundigen’¹

Algemene regels voor de samenstelling van de Minaraad

“De Minaraad bestaat uit vierentwintig leden [...]” (DABM, art. 11.3.2., §1, eerste lid).

Deze leden worden geselecteerd (1) *“uit vertegenwoordigers van het maatschappelijke middenveld die actief zijn in of gevat worden door het milieubeleid”* of (2) *“uit de vertegenwoordigers van steden, gemeenten en provincies”* en (3) *“uit onafhankelijke deskundigen inzake het milieu of het milieubeleid”* (DABM, art. 11.3.1., §1).

Voorliggende explicatienota is in hoofdzaak gewijd aan de derde categorie: de ‘onafhankelijke deskundigen’.

De rol van kennis en expertise in de Minaraad

De Minaraad is ertoe gehouden te adviseren vanuit het oogpunt van de doelstellingen en de beginselen van het milieubeleid, zoals omschreven in het DABM. Een van die beginselen is dat dat er rekening moet worden gehouden met de sociaaleconomische aspecten, de internationale dimensie en beschikbare wetenschappelijke en technische gegevens. De uitdaging bestaat er dan ook in om, bij de activiteiten van de Minaraad, in voldoende mate en binnen aanvaardbare termijn kennis te nemen van die aspecten, dimensie en gegevens.

De kennisontplooiing in de Minaraad is in de afgelopen jaren vooral gebeurd op grond van de inbreng van:

- de raadsleden die door het middenveld zijn afgevaardigd;
- de experts van het Mina-secretariaat,
- de samenwerking met andere adviesraden,
- de organisatie van toelichtingsvergaderingen en inhoudelijke events.

Deze kennisontplooiing kreeg niet alleen een weerslag in de adviezen, maar ook in briefings, studies en verslagen. Met de kennisproductie in en ten behoeve van de Minaraad hebben we vooral verkend wat er gebeurde op het Europese niveau en wat de verwachte impact hiervan zou zijn op het Vlaamse milieu- en klimaatbeleid.

Omschrijving van de categorie ‘onafhankelijke deskundigen’

Onder ‘onafhankelijke deskundigen’ wordt begrepen: *“academici, milieudeskundigen die werken voor een onafhankelijk adviesbureau of als zelfstandige of andere personen die op grond van hun ervaring, engagement of deskundigheid gezag verworven hebben wat betreft de verwezenlijking van de doelstellingen, vermeld in artikel 1.2.1 van dit decreet.”* (DABM, art. 11.3.1., §3).

---

¹ In deze nota staat ‘DABM’ staat voor *“Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen voor het milieubeleid”*. Het meeste van wat hierna volgt, is gebaseerd op titel XI van dat decreet. Voor andere bepalingen wordt geput uit het Bestuursdecreet van 7 december 2018.

“Voor de onafhankelijke deskundigen wordt geen plaatsvervangend lid aangewezen” (DABM, art. 11.3.2., §2, laatste zin), en dit “... omdat zij ten persoonlijke titel als raadslid benoemd worden.” (VLAAMS PARLEMENT, stuk 2196 (2003-2004) – nr. 1 – p. 32).

In de memorie van toelichting bij het decreet wordt meegegeven: *“Met het betrekken van onafhankelijke deskundigen wordt betracht te komen tot een onderlinge wederzijdse bevruchting tussen de bezorgdheden die ingebracht worden door het middenveld enerzijds en de anderzijds de kennis die kan voortkomen uit academische hoek of uit de dagdagelijkse praktijk van het milieubeleid”.* (VLAAMS PARLEMENT, stuk 2196 (2003-2004) – nr. 1 – p. 30)

Verder luidt het: *“Bij de aanwijzing van onafhankelijke deskundigen zal de Vlaamse regering dienen te waken over de inhoudelijke kwaliteit: het is belangrijk dat de deskundigen bewezen hebben – via publicaties in gedegen tijdschriften of via een voortreffelijk professioneel curriculum – dat ze deskundig zijn in een en liefst meerdere beleidsvelden van het milieubeleid”.* (VLAAMS PARLEMENT, stuk 2196 (2003-2004) – nr. 1 – pp. 31-32).

Het is dus nuttig om bij een eventuele kandidaatstelling elementen aan te brengen die beantwoorden aan de definitie van ‘onafhankelijke deskundige’ en aan de duiding die gegeven werd in de memorie van toelichting.

Onafhankelijkheid

Algemeen dienen de leden van de Minaraad hun functie uit te oefenen *“in volledige onafhankelijkheid ten opzichte van de Vlaamse overheid”* (DABM, art. 11.3.3.).

Deze algemeen gestelde vereiste wordt verder uitgewerkt in het Bestuursdecreet (art. III.97., tweede lid). Lidmaatschap van een strategische adviesraad geldt met name als onverenigbaar met:

- Een mandaat in het Europees Parlement, de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de Senaat, het Vlaams Parlement en het Brussels Hoofdstedelijk Parlement;
- Het ambt van minister, staatssecretaris of kabinetslid;
- Het ambt van personeelslid van een departement of agentschap van de Vlaamse overheid, dat in een hiërarchische verhouding staat tot de minister die bevoegd is voor de betrokken strategische adviesraad;
- Het ambt van personeelslid van het Vlaams Parlement of van de instellingen die verbonden zijn aan het Vlaams Parlement;
- Het ambt van personeelslid van de strategische adviesraad.

Bij de formele toetsing van de kandidaturen moet dan ook bekeken worden of er problemen zijn bij kandidaturen in relatie tot deze vijf uitsluitingscriteria.

Voor het overige moet, vanwege het geheel van de definities van het DABM, bekeken worden of de resp. kandidaat-deskundigen niet kennelijk verbonden zijn aan een van de belangen die vertolkt worden door de middenveldorganisaties in de Minaraad: in dat geval zijn ze immers niet onafhankelijk van die organisaties en hadden ze door die organisaties voorgedragen moeten zijn.

Bewaking van de M/V-verhouding

Zie als eerste een bepaling uit het Bestuursdecreet, artikel III.44.: *“Om een meer evenwichtige participatie van mannen en vrouwen te bevorderen, mag ten hoogste twee derde van de stemgerechtigde leden van de raad van bestuur van de overheidsinstanties, vermeld in artikel III.36, van hetzelfde geslacht zijn. Dat quotum is, in voorkomend geval, afzonderlijk van toepassing op de effectieve leden en op de plaatsvervangende leden.”* Deze bepaling is, aldus artikel III.58, van het Bestuursdecreet, ook van toepassing op adviesorganen.

Vervolgens Bestuursdecreet, art. III.45, eerste lid: *“Als bij de aanwijzing van leden in een raad van bestuur een voordrachtprocedure gevolgd moet worden, en de voorgedragen kandidaturen het niet mogelijk maken om te voldoen aan de verplichting, vermeld in artikel III.44, dan moet de voordrachtprocedure hernomen worden.”*

De concrete benoemingsakte

De rol van het secretariaat van de Minaraad in dit proces – openbaar bericht genereren, briefwisseling verzorgen, kandidaturen inwachten, voorselectie maken op basis van de beschikbare eenduidige criteria, openstaande keuzevraagstukken identificeren en oplossingsvoorstellen aanbrenge, nota opstellen voor de minister enz. – is voorbereidend en ondersteunend van aard.

Wat de concrete benoeming “door de Vlaamse Regering” betreft, zie het Delegatiebesluit van 25 juli 2014, art. 6, 6°: *“De leden van de Vlaamse Regering hebben delegatie voor: [...] de aanwijzing van personen in adviesorganen en commissies op voorwaarde dat het voornemen tot aanwijzing vooraf door het bevoegde lid aan de Vlaamse Regering wordt meegedeeld”*. De concrete benoeming zal dus gebeuren door minister Zuhair Demir.